« طبق ماده ۷۰ »
« آئین‌نامه مجلس شورای ملی »

« جلسه ۲۶۲ »
روز یکشنبه ۲۶ فروردین ماه ۱۳۳۵

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه ۲۶ فروردین ماه ۱۳۳۵

فهرست مطالب

۱) تصویب صورت مجلس
۲) بیانات آقای رئیس و آقای نخست‌وزیر بمناسبت پایان دوره هجدهم قانونگذاری
۳) اعلام پایان دوره هجدهم قانونگذاری

❀ ❀ ❀

مجلس ساعت ده و نیم صبح بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

رئیس - صورت غائبین جلسه قبل قرائت میشود

(بشرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازه - آقایان: فرود - موسوی - صدقی - پیراسته - درخشش مهندس اردبیلی - گیو - محمودی - عبدالحمید بختیار - عباسی - جلیلی - سلطان - مراد بختیار - جفرودی - اکبر - رضا افشار - حشمتی - محمود ذوالفقاری - دهقان خزیمه‌علم - قوامی - دکتر افشار - غضنفری هدی - کدیور - شیبانی - اورنگ عبدالرحمن فرامرزی - مرتضی حکمت بزرگ‌نیا - بهادری

زودرفتگان با اجازه - آقایان: دکتر بینا - حائری‌زاده - پورسرتیپ سرمد

رئیس - نسبت بصورت مجلس نظری نیست؟ آقای مهندس اردبیلی.

مهندس اردبیلی - بطوری که آقایان محترم اطلاع دارند در اغلب نقاط کشور سیلهای بزرگی جاری شده و در یکی از نقاط آذربایجان در قوری چای سیلی جاری شده و اهالی را از هستی ساقط کرده است و تلگرافاتی هم رسیده است خواهش میکنم دولت باین موضوع توجه کند

قنات‌آبادی - اینجا هم سیل آمده یک ده را برده است

رئیس - راجع بصورت مجلس بفرمائید. آقای کریمی

کریمی - در جلسه گذشته بنده یک تلگرافی که مربوط باصول مشروطیت و حفظ رژیم سلطنت بود خواندم و جناب آقای رئیس هم یک تذکر قانونی دادند که خواندن این تلگراف مربوط بلایحه نیست ولی در روزنامه‌ها نوشته‌اند که فرموده‌اید که بنده را از جلسه خارج کنند ولی حالا در صورت مجلس می‌بینم که چنین فرمایشی نکرده‌اید خواستم تصریح بشود که بنده عمل خلافی نکرده‌ام که شما چنین دستوری فرموده باشید

رئیس - من مکرر گفته‌ام چیزی که ملاک و مدرک ما است صورت مذاکرات مجلس است (صحیح است) ما مسئول نوشتجات جراید نیستیم البته چیزی هم نبوده است که بخواهیم اصلاح بشود در صورت مجلس هم نیست و همچو چیزی هم نبوده است. آقای حائری زاده نسبت به صورت مجلس فرمایشی دارید؟

حائری‌زاده - اگر اجازه بفرمائید بیایم آنجا صحبت کنم تا حدی هم مربوط بصورت مجلس است

رئیس - اگر بخواهید خارج از موضوع صحبت کنید خیلی از آقایان همین تقاضا را دارند ولی نمیشود اجازه داد زیرا امروز روز مراسم تشریفاتی است امروز روز کار و این چیزها نیست طوری باشد که سابقه‌ای نشود

حائری‌زاده - مربوط بصورت مجلس است تذکری است اگر اجازه بفرمائید عرض می کنم ارتباطی هم باصورت مجلس دارد و خیلی مختصر است مفصل نیست

رئیس - این سابقه ای میشود و بنده مجبور میشوم بهمه اجازه بدهم همه هم می‌خواهند مختصر صحبت کنند پس همان جا مختصر بفرمائید

حائری‌زاده - معمولا گزارشهائی در اول و آخر مجلس از طرف مقام ریاست راجع بمسائلی که مربوط بکار مجلس است داده میشود (رئیس - حالا هم داده میشود) و چون در جلسه سابق انتظار بود که این گزارش بعرض مجلس برسد و داده نشد و من اطمینان دارم که امروز خود مقام ریاست این گزارش را خواهند داد من نبودم ولی شنیدم که آقای صالح آمده بوده است به مجلس برای آزادی انتخابات اینجا بمانند و باین اوضاع پلیشوئی که اسمش را انتخابات گذاشته‌اند و این انتصاباتی که اسمش انتخابات است اعتراضی داشته‌است و نمیدانم چه جریانی شده که آخر شب او را برده‌اند از اینجا (باقر بوشهری - خودش رفت) و فرستاده‌اند بمنزلش ایشان برای توقف باینجا آمده بوده‌است برای اعتراض باین موضوع آمده‌است باینجا این را می‌خواستم بعرض مجلس برسانم حالا گزارش صحبتش را لابد خود آقای رئیس بمجلس میدهند

رئیس - در این قسمت خود آقای دکتر جهانشاه صالح حاضر هستند که وقتی که ایشان آمدند بنده گفتم که شما تا هر وقت که می‌خواهید اینجا بمانید ولی ایشان اعتصاب غذا کردند و اعتصاب غذا مربوط بمجلس نیست و خود آقای علی پاشا صالح با آقای دکتر جهانشاه صالح آمدند با ایشان مذاکرات کردند در آخر وقت هم ایشان راضی شدند و رفتند و این شایعاتی که فرمودید بی‌اساس است (صحیح است) آقای بزرگ ابراهیمی

بزرگ‌ابراهیمی - بنده در آخر صحبتم عرض کردم که شخصاً از طرف آقای نقابت از دولت معذرت می‌خواهم نوشته‌اند (بنده خود نقابت) بنده خودم کاری نکرده‌ام (خنده نمایندگان)

رئیس - بسیار خوب آقای صدر زاده

صدرزاده - یک غلط مطبعه‌ای در صورت مذاکرات بنده هست که اصلاح می کنم و میدهم به تندنویسی

رئیس - آقای شوشتری

اداره تندنویسی و تحریر صورتمجلس

شوشتری- اگر اجازه میفرمائید بنده بقدر یك دقیقه عرضی دارم

رئیس- دو دقیقه بفرمائید اما همانجا بفرمائید.

شوشتری- در این دوره که پنج مرتبه مورد رضایت خاطر شاهنشاه بود و وکلا با تمام قوا در وحدت ملت ایران در وحدت مملکت سعی و جهد کافی را بکار بردند (صحیح است) امروز روز پایان دوره مجلس هجدهم است چه دو سال باشد چه چهار سال زود میگذرد اما عمر مملکت انشاءالله در تحت تأیید خداوند دراز باشد من استدعا می کنم از و کلائی که بعد میآیند در مجلس نوزدهم سعی بفرمایند آنچه را که ما پایهٔ اصلاحات قرار دادیم تکمیل کنند چه راجع به نفت چه راجع بنیرنفت و نسبت به رژیم مملکت و فادار باشند مردم را از تشبث به شیر ببرهیزانند و بصورتی در بیاورند که شاید مملکت ما به عظمت باستانی خود برسد و روش سیاسی شوشتری هم بدانید تغییر پذیر نیست همان روشی که سابق داشتم باز هم دارا میباشم (صحیح است)

رئیس- آقای ارباب شما هم فرمایشی دارید.

ارباب - در بیان بنده مختصر اشتباهی در طبع هست که اصلاح میکنم و به تندنویسی دیدهم

رئیس- نظری نسبت بصورت مجلس نیست (اظهاری نشد) صورت مجلس جلسه قبل تصویب شد.

۲ - بیانات آقای رئیس و آقای نخست وزیر بمناسبت پایان دورهٔ هجدهم قانونگذاری

رئیس - شکر بیحد و سپاس بی قیاس بدرگاه خداوند متعال که مارا در این دوره هجدهم قانونگذاری در ایفاء وظایف نمایندگی و اداء تکالیف خطیری که برعهده داشتیم توفیق عنایت فرمود در این دوره که بیش از هر وقت برای ترمیم خرابیها و تثبیت اوضاع و جبران مافات مملکت احتیاج مبرم باصلاحات ضروری و اجتماعی داشت نمایندگان مجلس شورای ملی با یك روح وحدت و وطن پرستی و حسن نیت بتفضلات و عنایات الهی و مساعدتهای معنوی و اندرزهای خردمندانه اعلیحضرت همایون شاهنشاه که همیشه حافظ قانون اساسی و حامی مشروطیت و غمخوار مردم این مملکت بوده و میباشند باوضع قوانین سودمند به حفظ حقوق کشور و صیانت مصالح عامه و حل مشکلات عظیمی که کشور با آن مواجه بود توفیق حاصل نمودند (صحیح است) در این دوره دویست و سی و یك جلسه تشکیل شد و یکصد و سی و سه قانون وضع گردید و دویست و چهارده تصمیمات و مصوبات کمیسیونهای مشترك پارلمانی و پنجاه و نه فقره مصوبات کمیسیونهای مشترك بموقع اجرا در آمد جشن پنجاهمین سال مشروطیت ایران با دعوت و حضور نمایندگان مجالس ممالك اسلامی برگذار گردید که تشریف فرمائی ذات همایون شاهنشاه بمجلس شورای ملی و شرکت در جشن برای تحکیم مبانی مشروطیت بآن جشن تاریخی رونقی بسزا بخشید همچنین مسافرت هیئتهای پارلمانی به انگلستان و اتحاد جماهیر شوروی و عراق در تشیید روابط حسنه بین ملت ایران و ملل نامبرده اثرات نیکو و مطلوبی در بر داشت همکاری صمیمانه و اتفاق نظر مجلس شورای ملی با مجلس محترم سنا بلاشك یکی از عوامل مهم پیشرفت امور بود. در تمام این مدت خوشبختانه حسن تفاهم کامل بین قوای مقننه کشور وجود داشت. امیدوارم برای ترقی و تعالی مملکت این همکاری و صمیمیت در ادوار آینده نیز باقی و برقرار بماند (نمایندگان انشاءالله) لازم میدانم از هیئت محترم دولت مخصوصاً جناب آقای علاء که با بی نظری و خدمات خود درجلب مساعدت و اعتماد مجلس شورایملی همواره سعی بلیغ داشته اند اظهار امتنان و تشکر نمایم (صحیح است) رجاء واثق دارم مشروطیت ایران که خونبهای شهدای راه آزادی و ودیعه گرانبهای نیاکان ماست بافضل خداوند و عنایات شاهنشاه و پشتیبانی عموم ملت همواره از گزند حوادث مصون و محفوظ مانده، ملت ایران از نتایج و ثمرات آن بر خوردار شده و بمدارج ترقی و رفاه و سعادت نائل آید (نمایندگان - انشاءالله) و ایران کهن در عصر سلطنت اعلیحضرت همایون محمدرضا شاه پهلوی طول الله عمره مقام قدیم و عظمت و مجد دیرین را احراز کند (نمایندگان- انشاءالله)

رئیس- آقای نخست وزیر

نخست وزیر (آقای علاء) - در این موقع که دوره هجدهم تقنینیه خاتمه پیدا میکند بنده افتخار دارم از جناب آقای رئیس محترم و آقایان نمایندگان گرامی از همکاری و مساعدت و پشتیبانی که از دولت فرمودند سپاسگزاری نمایم بدون اغراق میتوانم عرض کنم که این دوره هجدهم بعنوان یکی از بهترین، مفیدترین و مشعشع ترین ادوار مجلس شورایملی در تاریخ پر افتخار مشروطیت ایران محسوب و ثبت خواهد شد، قوانین واضح و تصویب شده که موجب عمران و آبادی و ترقی و تعالی کشور عزیز ما خواهد بود و بیشتر تحول و نهضتی بوجود آمده است که نتایج خیلی مطلوبی چه از حیث اجتماعی و چه از حیث اقتصادی خواهد داشت (نمایندگان - انشاءالله) دولت هم سعی نموده است بیاری خداوند و راهنمائی اعلیحضرت همایون شاهنشاه وظیفه خودش را در خدمتگذاری بمردم ایفاء نماید و بهمین علت است که یقیناً مجلس شورایملی هم از این دولت تقویت نموده است، از خداوند توفیق خدمت بیشتر دولت و مجلس را بملت نجیب ایران مسئلت دارم (احسنت)

۳ - اعلام پایان دورهٔ هجدهم قانونگذاری

رئیس - پایان مجلس دوره هجدهم را اعلام میکنم و سعادت و صحت همکاران عزیزم را از خداوند مسئلت مینمایم

(ساعت دو و چهل و پنج دقیقه صبح مجلس ختم شد)

رئیس مجلس شورایملی - **رضا حکمت**